

عنوان مقاله:

مراتب عرفانی عالم در آثار مولوی و سهروردی

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 20، شماره 77 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدتقی خمر - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

بهروز رومیانی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران. نویسنده مسئول:
b.romiani@gmail.com

مصطفی سالاری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

خلاصه مقاله:

در آثار مولانا مطالبی منسجم درباره مراتب عالم مطرح شده است: عقل اول، نور محمدیه، حرف و انسان کامل و ... از نام‌های متفاوتی است که به یک جریان واحد؛ یعنی اولین مخلوق یا صادر اول، اطلاق شده است. خلقت در مراتبی شکل گرفته است که از آن با نام کلی عوالم چندگانه نام برده شده است. عالم لاهوت، جبروت، ملکوت و ناسوت، از نام‌های آشنای عرفان اسلامی در این زمینه است. این مراتب را می‌توان در آثار سهروردی، فیلسوف و نظریه پرداز فلسفه اشراق نیز ملاحظه کرد. فارغ از دسته‌بندی‌هایی که گاه تعیین آبخشور حقیقی آن دشوار می‌نماید، دو عالم اصلی ملک و ملکوت یا نور و ظلمت در آثار مولوی و سهروردی وجود دارد که سمبل جهان پست مادی و جهان برتر علوی است. در این پژوهش به بررسی مراتب عالم در آثار مولوی و سهروردی می‌پردازیم. در آثار مولوی و سهروردی، شاهد گرایش این دو اندیشمند به نمادپردازی و نام‌گذاری عوالم هستیم؛ مولانا از شهرهای حقیقی در جهت تبیین مفاهیم عالم نور و ظلمت استفاده می‌کند و سهروردی از اسامی هورقلیا، جابلسا و جابلقا. این تقسیم‌بندی‌ها مراتب هبوط و سلوک سالک را مشخص می‌کند.

کلمات کلیدی:

مولانا، سهروردی، عالم نور، عالم ظلمت، عرفان اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1766051>

